

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของเด็กและเยาวชน ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
 - 1.1 ความหมายของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
2. ยาเสพติดให้โทษ
 - 2.1 ผลกระทบจากการกระทำผิดหรืออาชญากรรมยาเสพติด
3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
 - 3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม
 - 3.2 ทฤษฎีจิตตรา
 - 3.3 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม
 - 3.4 ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง
 - 3.5 ทฤษฎีการควบคุมตนเอง

1. การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

1.1 ความหมายของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมาจากภาษาอังกฤษว่า “Juvenile Delinquency” ซึ่งมีการแปลเป็นภาษาไทยที่แตกต่างกัน ในอดีตใช้คำว่า ชูอาชญากร หรือ อาชญากรเด็ก แต่คำนี้มีความรุนแรงมากเกินไป ปัจจุบันจึงใช้คำว่า “การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน” หรือบางคนใช้คำว่า “เด็กเเกร” (สุชา จันทรเอม, 2533)

เสริน ปุณณะหิตานนท์ (อ้างถึงใน ศุภกานดา สุขศรีวงษ์, 2550) ได้กล่าวเกี่ยวกับการกระทำผิดของเยาวชนไว้ว่า หมายถึง “พฤติกรรมบางรูปแบบที่ขัดแย้งหรือต่อต้านสังคมทำให้เกิดการเสียดสีเหยียด ทั้งในทางสังคมและตัวบุคคลและมีนัยความหมายครอบคลุมไปถึงผลการใช้

คำนิยามวินิจัยความประพฤติว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนาภายในกรอบของบรรทัดฐานและกฎหมายของสังคม”

Robinson (อ้างถึงใน ดวงกมล สังสฤทธิย์, 2552, น. 42) ได้กล่าวว่า เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด จัดเป็นประเภทหนึ่งของอาชญากรรม ซึ่งแสดงถึงการคุกคามขั้นต้นต่อระเบียบทางสังคม และกระตุ้นความสนใจต่อสาธารณชน ปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนนั้น เชื่อว่า ผู้กระทำผิด (Delinquency) ในวันนี้ จะกลายเป็น อาชญากร (Criminal) ในอนาคต

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ได้นิยามคำว่า “เด็ก” และ “เยาวชน” ไว้ว่า

เด็ก หมายความว่า บุคคลที่มีอายุเกินกว่า 7 ปี บริบูรณ์ แต่ไม่เกิน 14 ปี บริบูรณ์

เยาวชน หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 14 ปี บริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

เกณฑ์ที่ใช้ในการแยกเด็ก หรือเยาวชน คือ อายุของบุคคลนั้น โดยพิจารณาว่าในวันที่กระทำความผิด ได้เกิดขึ้นเป็นวันแรกนั้น ผู้กระทำผิดมีอายุเท่าไร หากผู้กระทำผิดมีอายุอยู่ในช่วง 7 ปีเต็ม แต่ยังไม่ถึง 14 ปีเต็ม ถือว่าบุคคลนั้นเป็น “เด็ก” แต่หากบุคคลนั้นมีอายุตั้งแต่ 14 ปีเต็มแต่ยังไม่ถึง 18 ปีเต็ม ถือว่าบุคคลนั้นเป็น “เยาวชน” ไม่ว่าบุคคลนั้นจะบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสก่อนอายุ 18 ปี (ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 20) หรือไม่ก็ตาม

เมื่อพิจารณาถึงการจัดแบ่งประเภทและฐานความผิดของเด็กและเยาวชนจะพบว่ามีการจัดประเภทลักษณะการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (สมัย ศิริทองถาวร, 2541) ไว้ดังนี้

1) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ได้แก่ ลักทรัพย์ พยายามลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ พยายามวิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ พยายามปล้นทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ น้อ โกงทรัพย์ ยักยอกทรัพย์ ทำให้เสียทรัพย์ รับของโจร

2) ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ได้แก่ ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา พยายามฆ่าผู้อื่น ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียหาย ชุลมุนต่อสู้เป็นเหตุให้ผู้อื่นตาย ทำร้ายร่างกาย พยายามทำร้ายร่างกาย มั่วสุมตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไป ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ เป็นต้น

3) ความผิดเกี่ยวกับเพศ ได้แก่ กระทำอนาจาร ข่มขืน กระทำชำเรา พรากผู้เยาว์ โทรมหญิง พยายามทำความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นต้น

4) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้แก่ เสพยาเสพติด มียาเสพติดไว้ในครอบครอง จำหน่ายยาเสพติด เป็นต้น

5) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประเทศ เสรีภาพ ชื่อเสียง และการปกครอง ได้แก่ ช่องโจร วางเพลิง ทำให้เกิดเพลิงไหม้ ประมาท ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ฟ้องเท็จ อาวุธปืน และเครื่องกระสุน วัตถุระเบิด การพนัน กักขังหน่วงเหนี่ยว ขับรถโดยไม่ได้รับอนุญาต หลบหนีเข้าเมือง เป็นต้น

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

กฎหมายไทยได้จัดชุดอาชญากร หรือเด็กกระทำผิด (Juvenile Delinquency) ออกเป็น 3 ประเภท คือ (สราวุธ สอนสนาม: 2548)

- 1) เด็กประพฤติผิดกฎหมาย
- 2) มีผู้ร้องต่อศาลว่าเด็กประพฤติออกนอกกลุ่มนอกทาง
- 3) เด็กจรจัด

ซีลตัน และสกูล อี (Sceldon and Glueck E, 1964: 8) กล่าวว่า เด็กคนใดก็ตามแม้ว่าจะกระทำผิดเล็กๆ น้อยๆ เพียงครั้งเดียว ก็เข้าลักษณะเด็กที่กระทำผิด แต่นักวิจัยไม่ถือว่าเป็นเด็กเถร โดยให้ความหมายว่า เด็กเถรจะต้องเป็นเด็กที่กระทำผิดอย่างเดียวกันหลายๆ คน เพราะการที่เด็กทำผิดเพียงครั้งเดียวหรือสองครั้งอาจเนื่องมาจากสิ่งแวดล้อมชั่วใจ เมื่อเติบโตขึ้น อาจจะเลิกกันไป ทั้งที่การกระทำนั้นๆ เป็นการกระทำผิดกฎหมายก็ตาม

เพาเวอร์ และวิทเมอร์ (Powers E. and Witmer H., 1951: 180) ได้ให้ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดว่าต้องพิจารณาถึงเกณฑ์ 3 ประการ คือ

- 1) ความหนักเบาของความคิด หรือความร้ายแรงของการกระทำ
- 2) ความถี่ของการกระทำ หรือการทำบ่อยครั้งแค่ไหน
- 3) ทักษะจิตของผู้กระทำผิดต่อสังคมหรือผู้มีสิทธิอำนาจตามกฎหมาย

1.2.1 สาเหตุการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำผิด

การศึกษาทางสังคมวิทยาถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Sociology of Deviant Behavior) ได้มีความพยายามที่ต้องการค้นหาคำตอบว่า “อะไรคือสาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบน” และนักทฤษฎีใดมาอธิบายการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนนี้ แต่โดยส่วนรวมแล้วพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นเพียงพฤติกรรม การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบทางสังคม พฤติกรรมเบี่ยงเบนของเยาวชนสามารถแบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้ (สุริย์ กาญจนวงศ์: 2549) 1) การเสพยาเสพติด 2) การมั่วสุมทางเพศ 3) การขายบริการทางเพศ 4) การทะเลาะวิวาท 5) การลักขโมย 6) การดูการ์ตูน/ภาพยนตร์ลามก 7) การเลียนแบบความรุนแรงในภาพยนตร์ / TV 8) การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม 9) การชอบความท้าทายและชอบเสี่ยง และ 10) การมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ

นักวิชาการสมัยก่อนได้ศึกษาค้นคว้า และพยายามตั้งทฤษฎีขึ้นมาเพื่อให้อธิบายถึงสาเหตุการกระทำผิดว่าอยู่ที่ปัจจัยอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว เช่น เชื่อในสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เชื่อในความบกพร่องของร่างกายหรือจิตใจ หรือเชื่อในเรื่องความยากจนหรือภาวะเศรษฐกิจว่าเป็นสาเหตุแห่งการกระทำผิด แต่หลังจากมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิชาการต่างๆ ทำให้มีความเชื่อกันว่า สาเหตุการกระทำผิดไม่ได้มาจากปัจจัยตัวใดตัวหนึ่ง แต่อาจมาจากสาเหตุอื่นด้วย เนื่องจากไม่มีแนวความคิดใดใดๆ สามารถอธิบายสาเหตุการกระทำผิด

กฎหมายของเขาวชนได้ครอบคลุมทุกประเภทของความคิด ความคิดในปัจจุบันจึงมุ่งไปสู่ปัจจัยหลายสาเหตุ โดยสรุปว่าปัจจัยที่สำคัญจริงๆ มีอยู่ 3 ประการ คือ ปัจจัยทางร่างกาย ปัจจัยทางจิตใจ และปัจจัยทางสังคม

Hermann Mannheim นักอาชญาวิทยาชาวอังกฤษ (อ้างใน อัจฉรา ทองตัน, 2536) ได้อธิบายถึงสภาพความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้งสามประการว่า ปัจจัยทางกายภาพและปัจจัยทางสังคมจะก่อให้เกิดอาชญากรรมก็เมื่อจิตใจเอื้ออำนวยให้เป็นไป กล่าวคือมีความต้องการหรือแรงจูงใจที่จะกระทำเช่นนั้น แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าลักษณะของจิตใจจะเป็นตัวแปรที่เด่นชัดเหนือปัจจัยอื่น หากความกดดันของปัจจัยอื่นแรงมากและมีเชื้อของความต้องการทางจิตใจ แม้เพียงนิดเดียวก็อาจจะนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายได้ อย่างไรก็ตาม ถ้าขาดความต้องการทางจิตใจเสียแล้ว การกระทำผิดกฎหมายหรืออาชญากรรมก็จะไม่เกิด อีกนัยหนึ่งหากความต้องการทางจิตใจมีมากแม้จะขาดปัจจัยอย่างอื่น การกระทำผิดกฎหมายก็อาจจะเกิดขึ้นได้ Hermann Mannheim ยังได้ชี้ให้เห็นอีกว่า ปัจจัยจะกลายเป็นสาเหตุก็ต่อเมื่อปัจจัยนั้นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการกระทำผิดกฎหมาย แผนภูมิแนวคิดของ Hermann Mannheim มีดังนี้

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิด

1.2.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเด็กกระทำผิด

เกล็ค (Glueck, 1993) อ้างถึงใน เสริมเกียรติ พรหมผุย, 2542: 14) ได้ศึกษาองค์ประกอบของพฤติกรรมการกระทำผิดในเด็ก พบว่า มีสาเหตุมาจาก

- 1) ขาดโอกาสสันติทางการ จะทำให้เด็กมีแต่เก็บอารมณ์ก้าวร้าวไว้
- 2) อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่พึงปรารถนา
- 3) ค่านิยมทางศีลธรรมจรรยาต่ำ จึงเป็นเหตุให้มีแนวโน้มที่จะทำอะไรผิดๆ

ได้ง่าย

- 4) ประสบการณ์จากรูปแบบของพฤติกรรมทางอาชญากรรมทั้งหลายทั้งปวง

5) ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจ

6) เชื้อชาติ

7) พวกถูกให้ออกจากโรงเรียน คือ ไหนๆ มันจะเลว ก็ให้มันแล้วไปซะเลย

ส่วนสาเหตุของการกระทำผิดในไทยส่วนใหญ่มักจะมาจาก เสริมเกียรติ พรหมผุย. 2542: 15)

(1) ครอบครัวที่ (Broken Home และ Unfavorable Family Relationship) (2) เพื่อน (3) ประมาท (4) กามารมณ์ (5) เสี่ยงโชค (6) การเลียนแบบ (7) การเมือง (8) ภาวะของเพื่อนบ้าน (9) ความล้มเหลวทางการเรียน (10) ความแออัดของบ้าน หรือชุมชนแออัด และ (11) เด็กที่ถูกจัดให้เป็นเด็กกระทำผิดในโรงเรียน

สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (2514: 14-18) กล่าวว่า สภาพปัญหาทางสังคม และสิ่งแวดล้อม เป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่งปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ได้แก่

1) การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร รวมทั้งการอพยพจากชนบทเข้าสู่เมืองหลวง ซึ่งทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ประกอบเป็นสาเหตุของอาชญากรรม ได้แก่ ปัญหายากจน ปัญหาการครองชีพสูง ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการศึกษา ปัญหาการสาธารณสุข กล่าวคือ เด็กมีปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัยไม่ถูกลักษณะ ขาดแคลนอาหาร ในบางกรณีไม่มีแม่กระทั่งโรงเรียนที่จะเรียน คนเป็นจำนวนมากต้องอาศัยอยู่ในภาวะที่บีบคั้นด้วยความยากจน ต้องประสบปัญหาการว่างงาน การไร้การศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดอาชญากรรมได้โดยง่าย เพราะสภาพแวดล้อมชักจูงให้เด็กและเยาวชนหันไปรู้อาชญากรรม

2) การศึกษาอบรม โรงเรียนหรือสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบ่มเพาะจิตใจ และอนาคตของเด็กและเยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้มีความรู้ทางวิชาการ ศีลธรรม จรรยา ตลอดจนความประพฤติดี ครูอาจารย์ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี พยายามกวัดจั้นความประพฤติของเด็กให้อยู่ในระเบียบวินัย มีการติดต่อร่วมมือประสานงานกับบิดามารดา เพื่อป้องกันการเบี่ยงเบนตัวของเด็ก อันจะเป็นผลให้เด็กหรือเยาวชนหนีโรงเรียน และไปมีวสันตกระทำผิดกฎหมายได้ง่าย นอกจากนี้ การขาดแคลนสถานที่เรียน ทำให้เด็กไม่มีที่เรียน เด็กเร่ร่อนจรจัด ลักเล็กขโมยน้อย เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เด็กและเยาวชนกระทำผิดกฎหมายทางอาญาได้เหมือนกัน

3) เด็กและเยาวชนสิ้นหวัง และเหินห่างจากศาสนา ทั้งนี้ศาสนาเป็นแนวทางให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ด้วยความสงบสุข ปัจจุบันคนสมัยใหม่มักมีความนิยมทางวัตถุนิยม ไม่สนใจในคำสอนของศาสนา กลับมีความเห็นว่าเป็นสิ่งมลายล้าสมัย จึงทำให้คนสมัยใหม่ขาดการยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กและเยาวชนเหินห่างจากคำสอนทางศาสนา ขาดที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ อันเป็นเหตุให้ง่ายต่อการกระทำผิดยิ่งขึ้น

4) สถานที่อยู่อาศัย นับเป็นปัญหาสำคัญ ทั้งนี้เนื่องจากการอพยพเข้ามาอยู่ในเมืองใหญ่ เป็นผลให้เกิดการแออัดเรื่องที่อยู่อาศัย ทำให้เด็กขาดที่อยู่อาศัย พักผ่อนหย่อนใจ เยาวชนก็จะหันไปหายาเสพติด และอบายมุขต่างๆ และอาจกลายเป็นเด็กมีปัญหาทางด้านความประพฤติได้

ซัฟเฟอร์ และนุตเทน (Schafer and Knudten. 1970: 124 อ้างถึงใน สราวุธ สอนสนาม. 2548) กล่าวว่า สภาพบ้านแตกเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ซึ่ง ซัฟเฟอร์ และนุตเทน แบ่งสภาพบ้านแตกไว้ 2 ชนิด คือ

1) การแตกแยกทางจิตใจ คือ ครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน แต่มีการทะเลาะวิวาทกัน หรือมีความเห็นขัดแย้งกันอย่างรุนแรง หรือการที่บิดามารดาทำตัวไม่เหมาะสมจนเด็กไม่รักใคร่นับถือ เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่แตกแยกเช่นนี้ จะขาดความสุข ความอบอุ่น เช่นเดียวกัน เมื่อเด็กขาดความรักความอบอุ่น และขาดการอบรมสั่งสอนที่ดี เด็กก็จะแสดงพฤติกรรมที่เป็นการกระทำผิด เพื่อเรียกร้องความสนใจจากสังคมอันเป็นการทดแทนกับความรักและความอบอุ่นที่ตนไม่ได้รับเช่นคนอื่นๆ หรือเป็นการกระทำผิดโดยไม่เจตนา ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดการอบรมสั่งสอนที่ดীনเอง

2) การแตกแยกทางสภาพครอบครัว หรือการแตกแยกทางกายภาพ หรือครอบครัวที่บิดาหรือมารดาถึงแก่กรรม หรือหย่าร้างกัน บิดามารดาเลี้ยง หรือบิดามารดาถึงแก่กรรมทั้งคู่ เด็กในครอบครัวแตกแยกแบบนี้ จะขาดความรักใคร่ทะนุถนอมอันควรจะได้รับจากครอบครัว รู้สึกว่าหวาด ขาดการเอาใจใส่จากบิดามารดา

ซัทเธอร์แลนด์ (Sutherland. 1974: 2047) ได้กล่าวถึง ลักษณะของครอบครัวที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยพิจารณาถึงประเภท และความสำคัญในครอบครัว ไว้ดังนี้ คือ

1) ครอบครัวซึ่งไร้ศีลธรรม บิดาดื่มสุรา มารดาติดการพนัน หรือสมาชิกบางคนเป็นอาชญากร

2) ครอบครัวไม่มีบิดามารดา เช่น ถึงแก่กรรม หย่าร้าง หรือแยกกันอยู่

3) ครอบครัวที่บิดามารดาละเลยไม่เอาใจใส่บุตรธิดาทั้งๆ ที่มีเงินมีทอง

4) ครอบครัวซึ่งเลือกที่รักมักที่ชัง มีอคติ ลำเอียง

5) ครอบครัวที่เจ้าระเบียบ เข้มงวด และมีคนมากเกินไป

6) ครอบครัวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจยากจน

นอกจากนี้ ซัทเธอร์แลนด์ ยังได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียน และการกระทำผิดของเยาวชนไว้ว่า โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพและพฤติกรรมของวัยรุ่นไปสู่ชีวิตในวัยผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ การกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมักจะ

เกิดจากการที่ไม่ได้รับการศึกษาน้อย หรือไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาเลย ถึงแม้ว่าโรงเรียนไม่มีหน้าที่ป้องกันการประกอบอาชญากรรมโดยตรงก็ตาม แต่โรงเรียนก็มีส่วนคล้ายคลึงกับครอบครัว และกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นนั้นจะมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน หรือป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนได้

จากความหมาย และแนวคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนสรุปได้ว่า การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน เป็นการกระทำความผิดที่ผิดกฎหมายอาญา หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้ว่าเป็นความผิด ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของศาลเยาวชนและครอบครัวในการพิจารณาพิพากษาคดี แบ่งประเภทลักษณะการกระทำความผิดออกเป็น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตความผิดเกี่ยวกับเพศความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประเทศเสรีภาพ ชื่อเสียง การปกครอง ซึ่งปัญหาการกระทำผิดในเด็กและเยาวชนมีสาเหตุและปัจจัยหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยทางสังคม สิ่งแวดล้อม ครอบครัว และปัจจัยทางจิตใจ เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ เนื่องจากเป็นลักษณะการกระทำผิดที่พบมากในปัจจุบันและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเข้าใจถึงสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ และเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชนต่อไป

2. ยาเสพติดให้โทษ

องค์การอนามัยโลกให้ความหมายของคำว่า “ยาเสพติด” (กรมคุมประพฤติ, 2546: 1) หมายถึง ยา สาร หรือวัตถุใดที่เมื่อนำ เข้าสู่ร่างกายด้วยวิธีกิน สูบ ฉีด คม หรือวิธีอื่นๆ วิธีใดวิธีหนึ่งติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งแล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ ดังนี้

1) มีความต้องการอย่างแรงกล้าทั้งทางร่างกายและจิตใจที่จะเสพยานั้นอีกเรื่อยๆ หรือต้องเสพอยู่เสมอ

2) มีความต้องการที่จะเพิ่มปริมาณของยาเสพติดให้มากขึ้น

3) เมื่อถึงเวลาที่เกิดความต้องการเสพแล้วไม่ได้เสพ จะเกิดอาการขาดยาและ ออยากยา โดยแสดงออกมาในลักษณะต่างๆกัน เช่น หาว อาเจียน น้ำมูกน้ำตาไหล ทูรนทูราย คลุ้มคลั่ง ขาดสติ โมโห ฉุนเฉียว เป็นต้น

4) ยาเสพติดจะทำลายสุขภาพของผู้เสพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้ร่างกายทรุดโทรม มีโรคแทรกซ้อนและทำให้เกิดอาการทางจิตและประสาท ยาเสพติดที่พบมากในประเทศไทย

(1) แอมเฟตามีน ยาบ้า ยาบ้า ยาขยัน จะกระตุ้นให้สมองหลั่งสารเคมีต่างๆออกมา มากกว่าปกติ ทำให้เกิดความเบิกบานใจ กระชุ่มกระชวย มีเรี่ยวแรง ผู้เสบบางรายจะมีอาการก้าวร้าว ประสาทหลอน คลุ้มคลั่งได้

(2) ฟีน เฮโรอิน มอร์ฟีน มีฤทธิ์ในการกดประสาท เมื่อเสพเข้าไปจะทำหน้าที่แทนสารกาบาซึ่งสามารถไปชะลอสมองส่วนที่ทำงานหนักให้ทำงานน้อยลงได้ จิตใจจึงสงบ เยือกเย็น ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่กระสับกระส่าย แต่หากรับประทานเกินขนาดจะกดการหายใจ เสียชีวิตได้

(3) กัญชา ยาไอ้ ออกฤทธิ์หลอนประสาท เมื่อเสพเข้าไปแล้วทำให้ประสาทรับสัมผัสสับสน มีอาการทางจิตประสาท ไม่สามารถแยกจินตนาการกับความเป็นจริงได้

(4) ทินเนอร์ สารระเหย ผู้สูดดมจะมีอาการมึนเมา วิงเวียน ตาพร่า อาเจียน ทั้งยังทำให้มีอาการทางจิตประสาทด้วย

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 มีสาระสำคัญ ดังนี้

กฎหมายได้ให้ความหมายคำว่า "ยาเสพติดให้โทษ" ว่าหมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้ว ทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง กับให้รวมถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายความถึงยาสามัญประจำบ้านบางตำรับ ตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ (มาตรา4)

นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังได้แบ่งยาเสพติดให้โทษออกเป็น 5 ประเภท เพื่อประโยชน์ในการกำหนดวิธีการควบคุมที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม เนื่องจากแต่ละประเภทมีอันตราย และความจำเป็นในทางการแพทย์ไม่เหมือนกัน ประเภทยาเสพติดให้โทษและรายชื่อยาเสพติดที่สำคัญมีดังนี้

ประเภท 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง ที่สำคัญ เช่น เฮโรอิน แอมเฟตามีน เมทแอมเฟตามีน เอ็กซ์ตาซี แอลเอสดี

ประเภท 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป ที่สำคัญ เช่น ใบโคคา โคลาอิน ยาสกัดเข้มข้นของต้นฝิ่นแห้ง เมทาโดน มอร์ฟีน ฝิ่นยา (ฝิ่นที่ผ่านกรรมวิธีปรุงแต่ใช้ในทางยา) ฝิ่น (ฝิ่นดิบ ฝิ่นสุก ฝิ่นผง)

ประเภท 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำรับยาและมียาเสพติดให้โทษประเภท 2 ผสม อยู่ คือ ยารักษาโรคที่มียาเสพติดให้โทษประเภท 2 เป็นส่วนประกอบอยู่ในสูตร

ประเภท 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 หรือ 2 ที่สำคัญ เช่น อาเซติกแอนไฮไดรด์ อาเซติลคลอไรด์ เอทิลีนไดอะไซด์ คลอซูโดอีเฟดรีน เออร์โกตามีนไฮโดรคลอไรด์ ไกลเซอรอล อะซิติก แอลกอฮอล์ และซาฟรอล

ประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึง 4 มี 4 รายการ ได้แก่ กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่น และพืชเห็ดขี้ควาย

สำหรับความผิดตามกฎหมายนี้ที่สำคัญ ได้แก่ ผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก ครอบครอง เพื่อจำหน่าย ครอบครอง และเสพ

2.1 ผลกระทบจากการกระทำผิดหรืออาชญากรรมยาเสพติด

2.1.1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

- 1) ประเทศชาติสูญเสียทรัพยากรบุคคลไปโดยไม่จำเป็น
- 2) รัฐต้องสูญเสียงบประมาณทั้งด้านการปราบปรามอาชญากรรมยาเสพติด และการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

2.1.2 ผลกระทบทางด้านสังคม

- 1) ก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม
- 2) ประชาชนเกิดความหวาดผวและเกรงกลัวอาชญากรที่มีอิทธิพลขององค์กรอาชญากรรม ยาเสพติด
- 3) สังคมต้องมีภาระในการดูแลรักษาผู้ที่ตกเป็นเหยื่อขององค์กรอาชญากรรมยาเสพติด
- 4) รัฐไม่สามารถควบคุมสังคมโดยกฎหมายได้เท่าที่ควร ประชาชนไม่เชื่อถือศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม ไม่กล้าให้ความร่วมมือกับภาครัฐเพราะกลัวจะเกิดอันตราย

3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

3.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

3.1.1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Piaget's Moral Development Theory)

เพียเจต์ (Piaget) เป็นนักจิตวิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์เป็นผู้เริ่มแนวความคิดที่ว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับความฉลาดในการรับรู้กฎเกณฑ์และลักษณะต่างๆ ทางสังคม พัฒนาการทางจริยธรรมของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางเชาวน์ปัญญา

ของบุคคลเพียงเท่าที่ได้แบ่งชั้นของพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ออกเป็น 3 ชั้น (Piaget, 1969 อ้างถึงในถาวรสุขสำราญ, 2541: 23) คือ

1) **ขั้นก่อนจริยธรรม (Premoral stage)** เกิดขึ้นกับเด็กที่มีอายุอยู่ระหว่างแรกเกิดถึง 2 ขวบในขั้นนี้เด็กยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียดแต่มีความต้องการทางร่างกายโดยไม่คำนึงถึงกาลเทศะใดๆทั้งสิ้นเช่นเด็กจะร้องเมื่อหิวเด็กจะส่งเสียงดังร้องไห้เมื่อกลัวหรือตกใจ

2) **ขั้นยึดคำสั่ง (Heteronymous stage)** เกิดกับเด็กในช่วง 2-8 ปีขั้นนี้เด็กจะมีความเกรงกลัวผู้ใหญ่และเห็นว่าคำสั่งของผู้ใหญ่เป็นประกาศิตที่จะต้องทำตาม

3) **ขั้นยึดหลักแห่งตนเอง (Autonomous Stage)** เกิดกับบุคคลอายุตั้งแต่ 8-10 ปี เพียงเท่าที่เชื่อว่าเกิดขึ้นจากพัฒนาการทางสติปัญญาและจากประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกันความเกรงอำนาจภายนอกเป็นเพียงหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรมซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนกันและความเท่าเทียมกันของบุคคลในช่วง 8-10 ปี เด็กที่อยู่ในสังคมปกติจะบรรลุขั้นที่สามแต่ก็อาจมีเด็กบางคนพัฒนาช้ากว่านี้หรือบางครั้งพัฒนาการหยุดชะงักในขั้นที่สองเนื่องจากการบังคับอย่างผิดปกติของผู้เลี้ยงดูหรือสังคมหรือเกิดจากการขาดประสบการณ์ในกลุ่มเพื่อนก็ได้

3.1.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg's Moral Development Theory)

ลอว์เรนซ์โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) ได้ศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวเพียร์เจต์และพบว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นมิได้บรรลุจุดสมบูรณ์เมื่อบุคคลอายุได้ 10 ปี แต่จะพัฒนาไปอีกหลายขั้นตอนจากอายุ 11-25 ปีและเขายังเชื่อว่าการวัดขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมนั้นจะต้องใช้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดียวนั้น (Kohlberg, 1976 อ้างถึงในถาวรสุขสำราญ, 2541: 23)

โคลเบอร์กได้แบ่งระดับของจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับซึ่งทั้ง 3 ระดับนั้นจัดเป็นขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมได้ 6 ขั้นคือ (Kohlberg, 1976 อ้างถึงในถาวรสุขสำราญ, 2541: 23)

ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการลงโทษ (Obedience and Punishment Orientation) เกิดขึ้นกับเด็กในช่วงอายุแรกเกิดถึง 7 ปี ขั้นนี้เด็กชอบใช้การหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษเลือกกระทำในทางที่เกิดประโยชน์แก่ตนเองมากกว่าเด็กมักเข้าใจว่าความดีหมายถึงสิ่งที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษหรือถูกตำหนิเช่นเด็กทำการบ้านเด็กทำเวรเพราะกลัวครูถูกลงโทษเป็นต้นการตัดสินใจอะไรถูกหรือผิดเด็กจะมองที่ผลของการกระทำว่าถ้าทำเสียหายมากก็ตัดสินใจว่าการกระทำนั้นผิดไม่ได้มองที่สาเหตุของการกระทำ

ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (*Naively Egoistic Orientation*) เกิดกับเด็กในช่วงอายุ 7–10 ปี ขั้นนี้เด็กจะค่อยๆ เน้นความสำคัญของการได้รับรางวัลและคำชมเชยการสัญญาว่าจะให้รางวัลจึงเป็นแรงจูงใจให้เด็กกระทำความดีได้มากกว่าการดูว่าหรือรู้ว่าจะลงโทษ เช่นเด็กจะช่วยบิดามารดาทำงานเพื่อต้องการได้รับคำชมเชยสรุปว่าจริยธรรมขั้นนี้จะเน้นการต้องการได้รับคำชมเชยและรางวัลมากกว่าการได้รับการลงโทษ

ขั้นที่ 3 ใช้หลักการกระทำที่คนอื่นเห็นว่าดี (*Good-boy Orientation*) เกิดกับบุคคลในช่วงอายุ 10–13 ปี ขั้นนี้ตรงกับวัยที่เด็กอย่างเข้าวัยรุ่นเด็กจะให้ความสำคัญแก่กลุ่มเพื่อนมากจะกระทำเพื่อต้องการให้กลุ่มยอมรับจึงมีการเลียนแบบตัวแบบที่ตนเห็นว่าดีงามคือเอาอย่างเด็กดี (Good Boy, Nice Girl) เด็กวัยนี้ส่วนใหญ่จะทำตามในสิ่งที่ตนตัดสินใจว่าคนอื่นจะเห็นด้วยหรือยอมรับเพื่อให้เป็นที่ชอบพอและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนสรุปจริยธรรมขั้นนี้เน้นหนักในด้านการทำตามคนอื่นมากกว่าการคำนึงเรื่องการถูกลงโทษและการต้องการรางวัล

ขั้นที่ 4 ใช้หลักการกระทำตามหน้าที่ (*Authority and Social Order Maintaining Orientation*) เกิดกับบุคคลในช่วงอายุ 13–16 ปี ขั้นนี้บุคคลจะมีความรู้และประสบการณ์ว่าแต่ละกลุ่มจะมีกฎเกณฑ์ให้สมาชิกยึดถือมีความเข้าใจในหน้าที่ของตนในกลุ่มมีศรัทธาในกฎเกณฑ์ของกลุ่มมากพอสมควรเข้าใจในบทบาทของผู้อื่นการกระทำที่ถูกต้องจะต้องพิจารณาเพื่อกลุ่มหรือส่วนรวมสรุปว่าจริยธรรมขั้นนี้ในเรื่องการกระทำตามหน้าที่ในหมู่คณะทำตามขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมมากกว่ากลัวการถูกลงโทษหรือทำเพื่อต้องการรางวัลหรือกระทำตามกลุ่มเพื่อน

ขั้นที่ 5 ใช้หลักการเคารพตนเองหรือการทำตามคำมั่นสัญญา (*Contractual Legalistic Orientation*) เกิดกับบุคคลอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไปขั้นนี้บุคคลพยายามกระทำเพื่อหลบหนีไม่ให้ถูกตราหน้าว่าเป็นขาดเหตุผลเป็นคนไม่แน่นอนอนค้ำว่าหน้าที่ของบุคคลในที่นี้หมายถึงการกระทำตามที่ตกลงมีความเคารพตนเองและต้องการให้ผู้อื่นเคารพตนขั้นนี้บุคคลจะมีอุดมคติหรือคุณธรรมประจำใจตนเองหรือสัญญาไว้กับผู้อื่นไม่พยายามลิดรอนสิทธิของผู้อื่นเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัวด้วย

ขั้นที่ 6 ใช้หลักอุดมคติสากล (*Conscience Orientation*) เช่น หิริโอตตปัสะ คือมีความละอายใจตนเองในการกระทำชั่วและเกรงกลัวบาปเป็นบุคคลที่มีการเสียสละเพื่อสังคมอย่างแท้จริงเช่นมหาบุรุษของอินเดียคือคานธี เป็นต้น

จากขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมทั้งหกขั้นเหล่านี้โคลเบอร์ก (Kohlberg, 1976 อ้างถึงในถาวรสุขสำราญ, 2541: 23) ได้แบ่งออกเป็นสามระดับดังนี้

ระดับ 1 คือระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional level) (2–10 ปี) หมายถึงการตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้อื่นในขั้น

แรกสุดคือการมุ่งที่จะหลบหลีกมิให้ตนเองถูกลงโทษทางกายเพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งผู้ใหญ่ว่าเพราะเป็นผู้มีอำนาจทางกายเหนือตนขั้นที่สองคือการเลือกกระทำในสิ่งที่จะนำความพอใจมาให้ตนเองเท่านั้นเริ่มรู้จักการแลกเปลี่ยนแบบเต็ๆคือเขาทำมาฉันต้องทำไป,เขาให้ฉันฉันต้องให้เขาตอบแทนเป็นต้น

ระดับ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional level) (10–16 ปี) หมายถึง การทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยๆ ของตนหรือทำตามกฎหมายและศาสนาบุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับ 2 นี้ยังต้องมีการควบคุมจากภายนอกแต่ก็มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทสังคมได้ในขั้นที่สามบุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเองชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อนๆ ส่วนในขั้นที่สี่บุคคลมีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งในสังคมของตนจึงถือได้ว่าตนมีหน้าที่ตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมของตนกำหนดหรือคาดหวัง

ระดับ 3 คือ ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional level) (16 ปีขึ้นไป) หมายถึง การตัดสินใจข้อขัดแย้งต่างๆ ด้วยการนำมาตรึงตรองด้วยตนเองและตัดสินใจไปตามแต่จะเห็นความสำคัญของสิ่งใดมากกว่ากันขั้นที่ห้าคือการเห็นความสำคัญของคนหมู่มากไม่ทำให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่นสามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ขั้นที่หกซึ่งเป็นขั้นสูงสุดแสดงถึงการมีความรู้ลึกซึ้งนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตนและการมีความยืดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายในบั้นปลายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่

ตารางที่ 2.1 ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและระดับของจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการลงโทษ (2–7 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2–10 ปี)
ขั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (7–10 ปี)	
ขั้นที่ 3 ใช้หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (10–13 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10–16 ปี)
ขั้นที่ 4 ใช้หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (13–16 ปี)	
ขั้นที่ 5 ใช้หลักการเคารพตนเองหรือ การทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปีขึ้นไป)
ขั้นที่ 6 ใช้หลักอุดมคติสากล (วัยผู้ใหญ่)	

การพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบอร์กเชื่อว่าเป็นไปตามขั้น จากขั้นที่หนึ่งผ่านแต่ละขั้นไปจนถึงขั้นที่หกบุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้เพราะการใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไปจะเกิดขึ้นด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้วและต่อมาบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆหรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่าๆ ได้ดีขึ้นจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผลทำให้การใช้เหตุผลในขั้นที่สูงต่อไปมีมากขึ้นตามลำดับและโคลเบอร์กพบว่าบุคคลส่วนใหญ่จะมีพัฒนาการทางจริยธรรมถึงขั้นที่สี่เท่านั้น

อรอินทร์ ขำคม (2548) ศึกษาระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับประเภทของการกระทำผิดในคดีรุนแรงและไม่รุนแรงในเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายครั้งแรกและศาลส่งฟ้องอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 120 คน พบว่า เด็กและเยาวชนมากกว่าครึ่งเล็กน้อย (ร้อยละ 56.7) มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับสูงมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.77 ซึ่งอยู่ในขั้นที่ 4 ตามทฤษฎีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กและเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือการเห็นแบบอย่างที่ดีอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนและลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน โดยทั้ง 3 ตัวแปรมีผลต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในทิศทางบวกในระดับต่ำและร่วมกันอธิบายการผันแปรการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กและเยาวชนได้ร้อยละ 35.3 สำหรับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับประเภทของการกระทำผิดพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน

สรุปได้ว่า การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางเชาว์ปัญญาและลักษณะการปลูกฝังของสังคม ซึ่งสถาบันทางสังคมที่สำคัญและใกล้ชิดกับมนุษย์รวมทั้งเด็กและเยาวชนมากที่สุด ก็คือ ครอบครัว ซึ่งการเลี้ยงดูถือได้ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้และการขัดเกลาทางสังคมอันเป็นพื้นฐานของทุกๆ ครอบครัว ซึ่งการใช้เหตุผลทางจริยธรรมของบุคคลมีผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมของบุคคลด้วย บุคคลที่มีการใช้เหตุผลทางจริยธรรมต่ำก็มีแนวโน้มที่จะแสดงออกพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมมาก

3.2 ทฤษฎีจิตตรา

ทฤษฎีจิตตราเป็นเป็นกลุ่มทฤษฎีอาชญาวิทยาที่มีมุมมองต่อสาเหตุของการเกิดอาชญากรรมว่า การศึกษาเฉพาะพฤติกรรมหรือตัวอาชญากรเท่านั้น ไม่สามารถทำให้ผู้ศึกษาเข้าใจปรากฏการณ์อาชญากรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้อย่างถูกต้องลึกซึ้งจำเป็นต้องศึกษาอาชญากรรมโดยมองที่ส่วนประกอบทางสังคมทั้งหมด (Entire Social Context) หรืออีกนัยหนึ่ง การศึกษาอาชญากรรมที่จำเป็นต้องศึกษาปฏิกิริยาหรือการโต้ตอบของสังคมที่มีต่อพฤติกรรมอาชญากรรมด้วยแล้ว ต้องนำมาวิเคราะห์ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือการเบี่ยงเบนของบุคคลหรือไม่อย่างไร

ทฤษฎีติดตรา (The Labeling Theory) หรือทฤษฎีปฏิบัติการของสังคม (Social reaction theory) มีแนวความคิดว่า พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดขึ้นเพราะสังคมเป็นผู้ตราบาป โดยการตราบาปนี้ เกิดขึ้นเมื่อผู้ที่กระทำความผิดครั้งแรกต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านี้ ในฐานะที่เป็น “อาชญากร” อันเป็นการสร้างตราบาปติดตัวผู้ที่กระทำเป็นครั้งแรกแต่นั้นมา

ผู้ที่เสนอแนวคิดนี้เป็นคนแรกคือ การ์เบรียล ทาร์ด (Gabriel Tard) นักสังคมวิทยา และนักอาชญาวิทยาชาวฝรั่งเศส และในเวลาต่อมาเอ็ดวิน เฮช ซัทเธอร์แลนด์ (Edwin H. Sutherland) นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน ก็ได้เสนอแนวความคิดในทำนองเดียวกัน โดยทั้งสองเห็นตรงกันว่า ผลของการตราบาปอาจเปลี่ยนนิสัยของคนให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตลอดไปเลยก็ได้ เนื่องจากการตราบาปจะติดตัวบุคคลผู้นั้นยิ่งกว่าสิ่งที่เขาทำลงไป

ประมาณปลายทศวรรษที่ 1980 ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้นำแนวความคิดทฤษฎีติดตรา (Labeling Theory) มาผสมผสานกับทฤษฎีอื่นเพื่ออธิบายการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมในสังคม นักวิชาการที่นำเสนอทฤษฎีแนวนี้ที่สำคัญคือ จอร์น เบรทเวท ในหนังสือที่มีชื่อว่า “อาชญากรรม ความละอาย และการยกเลิกการแบ่งแยก” (Crime, Shame, reintegration) ซึ่งเบรทเวทได้อธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคล อาจมีสาเหตุมาจากปัจจัยภายนอกหลายประการ หากแต่เมื่อสังคมได้ดำเนินการลงโทษเท่ากับเป็นการให้บุคคลดังกล่าวเกิดความละอายใจ (Shaming) ซึ่งส่งผลให้บุคคลได้สร้างความสำนึกในตนเองว่าเป็นอาชญากร และจะมีพฤติกรรมดังกล่าวต่อไปในอนาคต ซึ่งเบรทเวทเรียกกระบวนการลงโทษทางสังคมในลักษณะนี้ว่า เป็นการติดตรา หรือทำให้บุคคลเสียหน้า (Stigmatization) เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลดังกล่าวกลับมา มีพฤติกรรมสอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคมอีกต่อไป

เบรทเวท ได้นำเสนอวิธีการดำเนินการกับผู้ละเมิดกระทำผิดในรูปแบบของการพยายามทำให้บุคคลที่กระทำผิดกฎหมายกลับเป็นบุคคลที่เคารพกฎระเบียบของสังคมใหม่อีกครั้ง โดยวิธีการให้อภัยหรือบุคคลไม่รู้สึกละอายใจ (Redintegrative) เบรทเวทเสนอว่าหากสังคมใดที่เลือกใช้กระบวนการนี้ต่อบุคคลที่กระทำผิดกฎหมาย มีแนวโน้มที่จะมีสถิติอาชญากรรมต่ำ ในทางตรงกันข้ามหากสังคมใดเลือกใช้การลงโทษที่ทำให้อาชญากรรู้สึกอับอาย และถูกกีดกันออกจากสังคม ก็จะส่งผลให้อาชญากรดังกล่าวไปรวมตัวกันประกอบอาชญากรรมต่อไป

เบรทเวทยอมรับว่าสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมครั้งแรก มาจากปัจจัยภายในร่างกายมนุษย์และสภาพแวดล้อมทางสังคม แต่เบรทเวทไม่ได้ให้ความสนใจกับสาเหตุของพฤติกรรมครั้งแรกมาก กลับให้ความสนใจกับสาเหตุของพฤติกรรมครั้งต่อไปโดยนำเสนอว่า พฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคลจะลดน้อยลงหรือเพิ่มมากขึ้น จะขึ้นอยู่กับกลไกควบคุมทางสังคม หากสังคมใดที่มีกระบวนการที่ตราหน้าหรือทำให้บุคคลได้รับความอับอายบุคคลก็จะมี

พฤติกรรมอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้นและไม่สามารถแก้ไขได้ในทางตรงกันข้ามหากบุคคลดังกล่าวกลับเข้าสู่สังคมหรือที่เรียกว่า กระบวนการทำให้บุคคลไม่รู้สึกรับอับอาย บุคคลนั้นก็จะสำนึกผิดและงดเว้นหรือเลิกพฤติกรรมอาชญากรรม

เบรทเวทเน้นย้ำว่าสาเหตุที่การตีตราทำให้บุคคลกระทำผิดได้รับความอับอายก็เนื่องมาจากกระบวนการที่มีลักษณะดังนี้ คือ ไม่คำนึงถึงมนุษยธรรมเป็นการตีตราตัวบุคคลโดยไม่คำนึงถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้น และทำให้พฤติกรรมเบี่ยงเบนมาเป็นสัญลักษณ์ของตัวบุคคลที่ถูกตีตรา ซึ่งกระบวนการตีสานี้มุ่งที่จะลดอาชญากรรมในสังคม แต่กลับทำให้บุคคลมีพฤติกรรมอาชญากรรมเพิ่มขึ้น จะเห็นว่าหลักการนี้ตรงกับทฤษฎีตีตราที่ว่า การลงโทษโดยกลไกควบคุมทางสังคมทำให้บุคคลทำให้บุคคลมีพฤติกรรมอาชญากรรมเพิ่มมากขึ้น

หลังจากที่มีผู้นำทฤษฎีตีตราสู่วงการอาชญาวิทยาแล้ว ได้มีนักวิชาการหลายท่านไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดนี้ โดยชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องของทฤษฎีนี้หลายประการ ประการแรก ผู้มีพฤติกรรมส่วนมากจะไม่ยอมรับเป็นอาชญากรหรือบุคคลนอกสังคม นอกจากนี้มักจะโต้แย้งหรือต่อต้านการถูกตีตราหรือประณาม ประการที่สองทฤษฎีตีตราไม่ได้ให้ความสนใจกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมดั้งเดิมหรือครั้งแรก เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้อาจคงมีอยู่และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคลอย่างต่อเนื่องไป เมื่อเป็นดังนี้บุคคลอาจประกอบอาชญากรรมต่อไปโดยไม่ได้รับอิทธิพลจากการถูกตีตราหรือประณามแต่อย่างใด ประการที่สาม พฤติกรรมเบี่ยงเบนดั้งเดิมหรือครั้งแรกนั้น เป็นปัจจัยสำคัญก่อให้เกิดกระบวนการตีตราหรือประณามเพราะหากบุคคลไม่กระทำผิดกฎหมายหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนก็จะไม่เข้ามาอยู่ในการควบคุมหรือถูกลงโทษทางสังคม ทั้งขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมมีกฎหมายรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอยู่แล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถใช้อำนาจโดยมิชอบกลั่นแกล้งจับกุมหรือลงโทษบุคคลที่ไม่ได้กระทำผิด ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานของทฤษฎีตีตราว่าสถานะภาพของบุคคลที่มีส่วนสำคัญที่ทำให้พฤติกรรมของบุคคลนั้นถูกกล่าวหาว่าเป็นพฤติกรรมอาชญากรรมหรือเบี่ยงเบน

เบคเคอร์ (Becker) กล่าวว่า ทฤษฎีตีตรา หรือทฤษฎีตราบาป จะเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับ

- 1) เวลาที่มีการกระทำความผิด
- 2) มีผู้กระทำความผิดและผู้ตกเป็นเหยื่อ
- 3) การรับรู้ของสังคมต่อผลของการกระทำความผิด

ตามทฤษฎีนี้ เบคเคอร์จึงเชื่อว่า สังคมนั้นไม่เป็นเพียงแต่ลงโทษผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเท่านั้น แต่ยังห่างเหินจากผู้ที่เป็นเบี่ยงเบนอีกด้วย โดยถือว่า ผู้เบี่ยงเบนเป็นคนนอกคือเป็นคนคบไม่ได้ เป็นคนเลว จึงเท่ากับเพิ่มแรงกดดันให้กับคนเบี่ยงเบนมากขึ้น เขาก็จะเบี่ยงเบนมากขึ้นเป็นเงาตามตัวด้วย

กล่าวโดยสรุป การติตราผู้กระทำความผิด หรือผู้ที่เคยกระทำความผิดนั้น ไม่เป็นผลดี มีแต่จะเกิดผลร้าย เสมือนผลก้นผู้กระทำความผิดให้ถลาลงไปในทางที่เลวร้ายมากขึ้น และแม้จะกลับตัวเป็นคนดีก็ตาม สังคมก็ไม่ยอมรับ พวกเขาจึงไม่มีทางเลือกและไม่มีโอกาสในการอยู่ร่วมในสังคมอย่างปกติสุข ดังนั้น การติตราจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำผิด และการกระทำผิดซ้ำซาก

3.3 ทฤษฎีการเลี้ยงดู

ครอบครัวถือเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญสถาบันหนึ่งของมนุษย์หน้าที่ที่สำคัญของครอบครัวประการหนึ่งคือการพัฒนาเด็กให้เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคมด้วยหน้าที่ดังกล่าวครอบครัวจึงต้องให้การหล่อหลอมขัดเกลาพฤติกรรม, อบรมปลูกฝังให้เด็กรู้จักการเรียนรู้ระเบียบวินัยกฎเกณฑ์ของสังคมและความรับผิดชอบ, ให้ความรักความอบอุ่นและความมั่นคงปลอดภัยเพื่อให้เด็กจะสามารถพัฒนาอารมณ์จิตใจอุปนิสัยทัศนคติค่านิยมและพฤติกรรมได้อย่างสมบูรณ์อาจกล่าวได้ว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการทำความดีและการกระทำผิดของเด็กโดยครอบครัวจะทำหน้าที่ได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับบรรยากาศของการเลี้ยงดูที่แต่ละครอบครัวสร้างขึ้น

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับเด็กตั้งแต่เกิดจนโต ซึ่งมีอิทธิพลสำคัญต่อการหล่อหลอมอารมณ์ จิตใจ อุปนิสัย ทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของเด็ก ประสบการณ์ต่างๆ ของเด็กจะเริ่มต้นภายในครอบครัวเป็นแห่งแรก พฤติกรรมของเด็กที่แสดงต่อสังคมภายนอกสามารถสะท้อนให้เห็นสภาพครอบครัวได้ว่าเป็นอย่างไร ดังนั้น เด็กจะเติบโตขึ้นเป็นคนอย่างไรนั้น จึงขึ้นอยู่กับกรอบเลี้ยงดูของครอบครัว ตลอดจนความสัมพันธ์ภายในครอบครัว บรรยากาศในครอบครัว ฯลฯ ซึ่งหากเด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือกระทำผิดขึ้นมา ครอบครัวจะถูกมองว่าเป็นหน่วยหนึ่งที่เป็นปัจจัยหรือมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือการกระทำผิดของเยาวชน ซึ่งจะพบว่าปัญหาทางอารมณ์และจิตใจที่เด็กและเยาวชนได้รับอันเนื่องมาจากความแตกร้างในครอบครัว ความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นระหว่างพ่อกับแม่ และระหว่างพ่อแม่กับลูก ความไม่คงเส้นคงวาในการอบรมระเบียบวินัยและการลงโทษ การทะเลาะไม่ใส่ใจ ทอดทิ้ง การขาดความรักความอบอุ่นจากบิดามารดา ฯลฯ ได้นำไปสู่ปัญหาการทำความผิดของเด็กและเยาวชนทั้งสิ้น

Sheldon และ Glueck (อ้างถึงใน อรรถ สุวรรณบุปผา, 2518) ได้ให้ความหมายของครอบครัวบกพร่องไว้ว่า หมายถึง การขาดความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เด็กขาดผู้อบรมและให้คำแนะนำ เด็กไม่รู้จักใช้เวลาว่างและขาดการสนับสนุนการ ประการสุดท้าย ขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในครอบครัว สาเหตุสำคัญประการหนึ่งของครอบครัวบกพร่อง คือ การที่สังคมในเมืองที่ต้องทำงานแข่งกับเวลา บิดามารดาไม่มีเวลาให้นุตรน้อยหรือบางรายไม่มีเลย เห็นความสำคัญของ

วัตถุมากกว่าด้านจิตใจ มีเด็กบางคนไม่เคยพบหน้าพ่อเป็นเวลาเกือบปี ทั้งๆ ที่อยู่บ้านเดียวกัน จะเห็นได้ว่าคุณค่าทางวัตถุหรือเงินตราไม่สามารถทดแทนคุณค่าทางจิตใจในการต้องการความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจ จึงเกิดปัญหาครอบครัว เรียกว่า เด็กขาดความอบอุ่นและความรัก ต้องหันหน้าพึ่งสิ่งที่เป็นที่พึ่งทางใจ โดยการหันหน้าเข้าหาสิ่งผิดกฎหมายโดยการกระทำผิด เพราะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง บางครอบครัวเลี้ยงดูลูกแบบทะนุถนอมจนเกินไป เด็กไม่สามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ทุกอย่าง พ่อแม่เป็นผู้ตัดสินใจให้จนเป็นผู้อ่อนแอพึ่งตนเองไม่ได้ บางครอบครัวบ้านแตกสาแหรกขาด เด็กไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใครเพราะพ่อแม่แยกกันอยู่ ทำให้ขาดความรักความเข้าใจ

ประการต่อมา เด็กที่ถูกทอดทิ้งไม่เอาใจใส่จากพ่อแม่ ซึ่งพบได้ในเด็กที่หนีออกจากบ้านและโรงเรียน และเด็กที่กระทำผิดทั้งหลาย เด็กเหล่านี้จะแสดงความรู้สึกโกรธที่เขารู้สึกมาเป็นเวลานาน ซึ่งจะไม่ได้แสดงที่บ้าน แต่จะแสดงในรูปของพฤติกรรมเกรี้ยวในที่ต่างๆ และนอกจากนี้ จะพบว่าเด็กและเยาวชนเหล่านี้จะเข้ากลุ่มกัน เนื่องจากการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม สามารถให้ความรู้สึกการเป็นเจ้าของและการเป็นที่ต้องการ ซึ่งจะสามารถให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้สามารถจัดการกับความรู้สึกขาด ในขณะเดียวกันก็ให้ความหมายของการปลดปล่อยความก้าวร้าวออกมาในกลุ่มได้โดยกิจกรรมเกรี้ยวต่างๆ (Dacey John. Janeway, 1984)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดู คือการที่บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กปฏิบัติต่อเด็ก และเรียกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นในทำนองต่างๆ ฉะนั้น การอบรมเลี้ยงดูคือ การที่ผู้เลี้ยงดูเด็กมีการติดต่อเกี่ยวข้องกับกันอันเป็นหนทางให้ผู้เลี้ยงดูสามารถให้รางวัลหรือลงโทษต่อการกระทำต่างๆ ของเด็กได้ ทำให้เด็กได้เลียนแบบผู้เลี้ยงดูอีกด้วย ส่วนมากผู้เลี้ยงดูจะส่งเสริมหรือขัดขวางลักษณะหรือพฤติกรรมใดๆ ของเด็ก ย่อมขึ้นอยู่กับค่านิยมของสังคมหรือของกลุ่มที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ ฉะนั้นจึงเข้าใจได้ว่า จากวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กนี้ ผู้เลี้ยงดูจะถ่ายทอดลักษณะต่างๆ ในสังคมนั้นให้แก่เด็ก ถ้าผู้เลี้ยงดูมาจากกลุ่มหรือสังคมที่แตกต่างกัน แน่แน่นอนว่าคนเหล่านั้นจะใช้วิธีการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันไปด้วย ทั้งนี้ย่อมขึ้นกับความเชื่อ ลักษณะนิสัย และความเคยชินของคนแต่ละกลุ่มซึ่งแตกต่างกัน

การเลี้ยงดูของบิดามารดาด้วยวิธีการเฉพาะแบบนั้นอาจจะสร้างพฤติกรรมเฉพาะแบบใดแบบหนึ่งแก่บุตรได้ (สุปรียา ครุกาญจน์พุดธิ, 2538: 20) ซึ่งวิธีการเลี้ยงดูเด็กนั้นอาจแบ่งออกได้เป็น 4 แบบได้แก่

1) การเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน เป็นการปฏิบัติของบิดามารดาต่อบุตรด้วยการให้ความรักความเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขและช่วยแก้ปัญหาแก่ลูกและยังรวมถึงการใช้เหตุผลซึ่งเป็นการวางพื้นฐานทางจริยธรรมปลูกฝังจิตใจที่ดีงามแก่เด็กทำให้เด็กเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีความรู้สึกสำนึกผิดและสามารถให้ความร่วมมือกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่าความรักจากครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาจิตใจให้แก่เด็ก อย่างไรก็ตามวิธีที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเลี้ยงดูเด็กให้ข้อเสนอแนะในการเลี้ยงดูบุตรว่าควรเลี้ยงดูบุตรด้วยการให้ความรักความอบอุ่นควบคู่ไปกับการควบคุมเด็ก อันประกอบด้วยการให้ความรักเป็นแบบอย่างที่ดีใช้เหตุผลกับเด็กและควบคุมพฤติกรรมของเด็ก ด้วยการเรียนรู้จากการทดลองถ้าผิดก็ให้ทดลองใหม่เพื่อรู้ว่าการกระทำของเด็กจะมีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร

2) การเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เป็นวิธีการเลี้ยงดูเด็กโดยการอธิบายพร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลให้เด็กเข้าใจว่าพฤติกรรมใดเด็กควรทำและพฤติกรรมใดเด็กไม่ควรกระทำดังนั้นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการใช้เหตุผลก็เพื่อเป็นการชี้แนะให้เด็กประพฤติตนให้เหมาะสมและเข้าใจถึงผลของการกระทำของตนว่าจะเกิดผลดีหรือผลเสียต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างไร รวมทั้งใช้วิธีการลงโทษและให้รางวัลที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของเด็กการใช้เหตุผลจะช่วยให้เด็กเรียนรู้หลักปฏิบัติต่อไปในอนาคตโดยปกติการอธิบายเหตุผลมักจะกระทำภายหลังที่พฤติกรรมอันไม่เหมาะสมได้เกิดขึ้นแล้วซึ่งความจริงการให้เหตุผลแก่เด็กควรจะกระทำก่อนหน้านั้น เพื่อจะชี้ให้เด็กเห็นคุณและโทษจากการกระทำต่างๆเพื่อให้เด็กรู้จักคิดหาเหตุผลเสียก่อนลงมือกระทำ

บิดามารดาควรยึดการเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลเป็นหลักปฏิบัติตั้งแต่บุตรยังอยู่ในวัยเด็กไปจนถึงวัยรุ่นตอนปลายสำหรับในวัยเด็กโดยธรรมชาติแล้วเด็กมักจะลืมนำผู้ใหญ่จึงต้องหมั่นชี้แจงเหตุผลอยู่เสมอเพื่อเป็นการเตือนความจำส่วนในวัยรุ่นตอนปลายเด็กจะมีความพร้อมทางด้านสติปัญญาสามารถใช้ความคิดและแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเสรีทั้งยังสามารถแสดงความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่นได้ดังนั้นการที่บิดามารดาพยายามชักชวนและชี้แจงให้เด็กเข้าใจเหตุผลบิดามารดาสามารถจะโน้มน้าวให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรมของตนได้

3) การเลี้ยงดูแบบควบคุม เป็นวิธีการเลี้ยงดูที่ผู้ใหญ่คอยควบคุมพฤติกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิดและมีการวางระเบียบข้อบังคับให้เด็กปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด หากเด็กไม่เชื่อฟังก็จะถูกลงโทษหรือขู่ว่าจะลงโทษ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมมากจะทำให้เด็กขาดความคิดริเริ่มขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีแนวโน้มที่จะต้องพึ่งผู้อื่นอยู่เสมอหรือบางครั้งทำให้มีลักษณะลงโทษตนเองและมักมีพฤติกรรมรุนแรง ในการปฏิเสธการเลี้ยงดูแบบควบคุมนั้นจะใช้ได้ผลดีในช่วงวัยเด็กเล็กจนถึงวัยรุ่นตอนต้นโดยเฉพาะในเด็กหญิงมากกว่าเด็กชายแต่เมื่อเด็กเข้าสู่วัยรุ่นตอนกลางคือเมื่ออายุประมาณ 15 ปีขึ้นไปการเลี้ยงดูแบบควบคุมเพียงวิธีการเดียวจะให้ผลน้อยในการควบคุมพฤติกรรมของเด็ก

4) การเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิตและทางกาย คือ การที่บิดามารดาใช้การลงโทษในการเลี้ยงดูเด็กและใช้ควบคุมพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์การลงโทษเด็กนั้นมี 2 วิธีวิธีแรกคือการลงโทษทางกายหมายถึงการที่ผู้ใหญ่ใช้กำลังกายลงโทษเด็กให้เจ็บกายด้วยการเข็นตีหยิกทุบ

ฯลฯ การลงโทษด้วยวิธีการนี้สามารถยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น ส่วนการลงโทษทางจิตเป็นวิธีการลงโทษอีกวิธีหนึ่งที่บิดามารดาจะแสดงให้เห็นเด็กทราบว่าพฤติกรรมของเด็กไม่เป็นที่ยอมรับเช่นจะไม่ให้รางวัลว่าจะไม่รักว่าจะไม่ให้ไปอยู่ที่อื่นมองด้วยสายตาตำหนิบอกให้เด็กทราบว่าเด็กจะไม่ควรแสดงพฤติกรรมเช่นนี้อีก

การเลี้ยงดูด้วยวิธีการลงโทษทางจิตเหมาะสมกว่าการลงโทษทางกายหากจะให้ผลดียิ่งขึ้นจำเป็นต้องใช้ควบคู่กับการอบรมเลี้ยงดูด้วยวิธีอื่นด้วยและใช้การลงโทษทางจิตมากกว่าทางกายในเด็กที่มีอายุเกิน 7 ปีขึ้นไป

สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวมีผลต่อลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และการแสดงออกของเด็กและเยาวชน รวมทั้งพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาลักษณะการเลี้ยงดูที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยแบ่งลักษณะการเลี้ยงดูออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน การเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล การเลี้ยงดูแบบควบคุม และการเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิต

3.4 ทฤษฎีการคบหาสมาคมที่แตกต่าง

นักสังคมศาสตร์โดยทั่วไปเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลจะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่ใกล้ตัวและจากการศึกษาวิจัยทางอาชญวิทยาจำนวนมากสรุปว่าสาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของพฤติกรรมอาชญากรรมของเยาวชนคือการที่มีเพื่อนที่เป็นอาชญากรหรืออยู่ในแก๊งอาชญากร

เกเบรียลเทรด (Gabriel Trade, 1843–1904) ได้อธิบายว่าอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ และได้นำเสนอในรูปแบบของ “กฎของการลอกเลียนแบบ” (Law of Imitation) มี 3 ข้อ

- 1) บุคคลจะเลียนแบบบุคคลอื่นเป็นสัดส่วนกับการที่ได้เข้าไปใกล้ชิดติดต่อกับผู้นั้น ดังนั้นการเลียนแบบจะเกิดขึ้นบ่อยครั้งและเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็วในสังคมเมืองเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า “แฟชั่น” (Fashion) ในขณะที่สังคมชนบทการเลียนแบบจะเกิดขึ้นไม่ค่อยบ่อยครั้งและเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ เรียกปรากฏการณ์นี้ว่า “ธรรมเนียม” (Custom) อาชญากรรมเริ่มต้นในลักษณะที่เป็นแฟชั่นและต่อมาก็กลายเป็นธรรมเนียมเช่นเดียวกับปรากฏการณ์ทั่วไป

- 2) ผู้ที่มีลักษณะด้อยกว่าจะเลียนแบบผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าโดยเทรดได้ศึกษาย้อนกลับไปถึงประวัติศาสตร์ของอาชญากรรมหลายประเภทเช่นการร่อนแร่พบเงรการเมาสุราและการฆาตกรรมแล้วพบว่าอาชญากรรมประเภทเหล่านี้ในระยะแรกจะกระทำโดยบุคคลที่อยู่ในราชวงศ์หรือครอบครัวของขุนนางชั้นสูงต่อมาได้แพร่กระจายไปสู่บุคคลทุกชนชั้นโดยการเลียนแบบอาชญากรรมหลายประเภทเกิดขึ้นในสังคมเมืองก่อนต่อมาจึงถูกเลียนแบบโดยบุคคลในสังคมชนบท

3) แฟชั่นใหม่จะไปแทนที่แฟชั่นที่เก่ากว่าตัวอย่างเช่นการฆ่าผู้อื่นด้วยมีดจะค่อยๆ ลดจำนวนลงและถูกแทนที่ด้วยการฆ่าผู้อื่นด้วยอาวุธปืนหรือระเบิด

ทฤษฎีของเทอร์ระยะแรกไม่ค่อยได้รับความสนใจจนกระทั่งเอ็ดวินซัทเธอร์แลนด์ (Edwin Sutherland) ได้นำเสนอทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมขึ้นมาในปีค.ศ.1924 ได้ทำให้นักอาชญาวิทยาหันมาให้ความสนใจกับแนวคิดของเทอร์

ซัทเธอร์แลนด์ได้รับการยกย่องว่าเป็นนักอาชญาวิทยาที่มีชื่อเสียงมากที่สุดท่านหนึ่งในศตวรรษที่ 20 ในปีค.ศ.1947 ซัทเธอร์แลนด์ได้นำเสนอ “ทฤษฎีการเรียนรู้” เติมรูปแบบซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 9 หลักการ โดยกระบวนการที่บุคคลจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอาชญากรรมมีดังต่อไปนี้คือ

- 1) พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้
- 2) พฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการเรียนรู้ในการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่นตามกระบวนการติดต่อสื่อสาร
- 3) หลักการสำคัญในส่วนของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมนั้นเกิดขึ้นในกลุ่มบุคคลที่สนิทสนมใกล้ชิดกัน
- 4) เมื่อพฤติกรรมอาชญากรรมได้รับการเรียนรู้กระบวนการเรียนรู้นี้จะรวมถึง (1) เทคนิคในการกระทำความผิดซึ่งบางครั้งก็สลับซับซ้อนแต่บางครั้งก็ง่าย (2) ทิศทางเฉพาะของแรงคล้อยแรงผลักดันการใช้เหตุผลตลอดทัศนคติเกี่ยวกับการกระทำความผิด
- 5) ทิศทางเฉพาะของแรงคล้อยและแรงผลักดันจะถูกเรียนรู้จากทำให้เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับกฎหมายในบางสังคมบุคคลอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการปฏิบัติตามกฎหมายในขณะที่บุคคลอื่นอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมาย
- 6) หลักการสำคัญของการคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันคือบุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำความผิดเพราะว่าความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยกับการไม่ละเมิดกฎหมาย
- 7) การคบหาสมาคมกับบุคคลที่แตกต่างกันอาจจะแตกต่างกันในด้านความถี่ระยะเวลาการให้ความสำคัญและความเข้มข้นซึ่งหมายความว่าถึงลักษณะของความแตกต่างกันของการคบหาสมาคมระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรม
- 8) กระบวนการของการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมโดยการคบหาสมาคมกับรูปแบบของอาชญากรรมและต่อต้านอาชญากรรมจะมีความเกี่ยวข้องกับกลไกการทำงานที่เหมือนกับการเรียนรู้ทั่วไป

9) ในขณะที่พฤติกรรมอาชญากรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมทั่วไปแต่ก็ไม่จำเป็นต้องอธิบายโดยความต้องการและค่านิยมนั้นเนื่องจากพฤติกรรมต่อต้านอาชญากรรมก็มีความต้องการและค่านิยมเดียวกันบุคคลลัทธิพิทักษ์ก็เพื่อต้องการความมั่นคงในการเงินเช่นเดียวกันกับกรรมกรที่ทำงานหนักเพื่อความมั่นคงในการเงินความพยายามที่จะอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมจากแรงผลักดันและค่านิยมทั่วไปเช่นความสุขการดิ้นรนเพื่อสถานะภาพทางสังคมแรงกระตุ้นจากเงินหรือความผิหวัง ฯลฯ คงจะต้องพบกับความไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เนื่องจากจะเป็นการอธิบายได้ทั้งพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมถูกกฎหมายเช่นเดียวกับกระบวนการหาใจที่จำเป็นสำหรับพฤติกรรมทุกประเภทแต่ไม่ได้แบ่งแยกระหว่างพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมถูกกฎหมาย

หลักการสำคัญ 9 ข้อที่เซอร์แลนด้นำเสนอว่าพฤติกรรมอาชญากรรมไม่ได้มีสาเหตุโดยตรงมาจากตรงมาจากพันธุกรรมหรือสภาพแวดล้อมทางสังคมหากแต่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจากบุคคลใกล้ชิดโดยการติดต่อสื่อสารกันไม่ว่าจะเป็นทางวาจาหรือลักษณะท่าทางและจากหลักการข้อที่ 6 บุคคลจะกลายเป็นผู้กระทำความผิดเพราะว่าความเห็นด้วยกับการละเมิดกฎหมายมีมากกว่าความเห็นด้วยการไม่ละเมิดกฎหมายหมายความว่าถ้าพึงเฉพาะการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมจะไม่เพียงพอทำให้บุคคลไปประกอบอาชญากรรมได้บุคคลดังกล่าวจะต้องผ่านกระบวนการตัดสินใจที่เห็นชอบด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายมากกว่าความเห็นด้วยกับพฤติกรรมถูกกฎหมาย และสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมาย ก็คือวัฒนธรรมและค่านิยม ที่มากับกระบวนการเรียนรู้ซึ่งในที่นี้หมายถึงแรงจิตใจแรงกระตุ้นการให้เหตุผลและทัศนคติของการประกอบอาชญากรรมนั้นๆ ดังนั้น สาเหตุที่ทำให้พี่น้องสองคนที่ถูกเลี้ยงดูมาในสภาพแวดล้อมเหมือนกันพี่น้องคนหนึ่งประกอบอาชีพสุจริตในขณะที่อีกคนหนึ่งไปประกอบอาชญากรรม ซึ่งทฤษฎีนี้สามารถอธิบายได้ว่าที่พี่น้องสองคนพฤติกรรมแตกต่างกันเนื่องจากทั้งสองคนมีความเห็นด้วยต่อพฤติกรรมละเมิดกฎหมายและพฤติกรรมถูกต้องตามกฎหมายต่างกันนอกจากนี้หลักการข้อที่ 7 ยังให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความถี่ระยะเวลาการให้ความสำคัญและความเข้มข้นสำหรับความถี่หมายถึงการที่บุคคลมีประสบการณ์กับรูปแบบของพฤติกรรมอาชญากรรมบ่อยครั้ง ระยะเวลา หมายถึงช่วงเวลาที่ประสบการณกับพฤติกรรมผิดกฎหมายการให้ความสำคัญ หมายถึงการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมในวัยเด็กจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคคลนั้นสำหรับ ความเข้มข้น หมายถึง ชื่อเสียงหรือบารมีของค่านิยมของพฤติกรรมอาชญากรรมที่ผิดกฎหมายหรือหมายถึงความรักและความเคารพที่บุคคลมีต่อผู้ที่ถ่ายทอดหรือเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมอาชญากรรมและความเข้มข้นเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนทำให้บุคคลมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมอาชญากรรม

กล่าวโดยสรุป ทฤษฎีของซัทเธอร์แลนด์นำเสนอว่าพฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากการที่บุคคลได้เรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมและมีความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายนั้น ความผูกพันกับเพื่อนจะสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการเรียนรู้และส่งเสริมสนับสนุนทั้งในด้านความพฤติกรรมและความเห็นด้วยกับพฤติกรรมดังกล่าวเยาวชนที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นคนดีมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมที่ดีและความเห็นด้วยกับพฤติกรรมที่ถูกกฎหมายในทางตรงข้ามเยาวชนที่มีความผูกพันกับกลุ่มเพื่อนที่เป็นอาชญากรจะมีแนวโน้มที่มีพฤติกรรมอาชญากรรมและเห็นด้วยกับพฤติกรรมอาชญากรรม

3.5 ทฤษฎีการควบคุมตนเอง

ทฤษฎีการควบคุมตนเองหรือ Self-control Theory ของ Gottfredson and Hirschi เป็นทฤษฎีที่ทรงอิทธิพลที่สุดในแวดวงวิชาการทางด้านอาชญาวิทยาในปัจจุบัน (Romero, 2003:61) ภายหลังทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมาทฤษฎีนี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง นอกจากนั้นทฤษฎีนี้ค่อนข้างจะเป็นทฤษฎีใหม่ในสายตาของนักวิชาการทางด้านอาชญาวิทยาของประเทศไทยจริงๆ แล้วทฤษฎีนี้พัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ปี 1990 และมีการพิสูจน์ทฤษฎีเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบันและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจนมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีนี้อย่างมากมาหลายทศวรรษ

ทฤษฎีนี้เป็นเป็นการผสมผสานทฤษฎีทางด้าน Biology, Psychology และ Sociology เข้าด้วยกันซึ่งแตกต่างไปจากทฤษฎีอื่นๆ นอกจากนั้นการนำทฤษฎีนี้ไปบูรณาการร่วมกับทฤษฎีอื่นๆ ซึ่งเป็นการบูรณาการในลักษณะที่ใช้ทฤษฎีนี้เป็นแกนกลางในการผสมผสานอย่างเช่นการศึกษาวิจัยของ Schreck et al. (2002: 159-180) หรือการศึกษาวิจัยของ Longshore et al. (2004) ซึ่งนักวิชาการเหล่านี้ค่อนข้างจะเชื่อว่าการควบคุมตนเอง (Self-control) ของคนเรานั้นพัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ช่วงอายุต้นๆ ของชีวิตตามแนวความคิดของ Gottfredson และ Hirschi (1990) ดังนั้น การวิเคราะห์ปัจจัยการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนจึงใช้ปัจจัยด้านการควบคุมตนเองเป็นตัวเชื่อมโยงสู่ปัจจัยอื่นๆ ยกตัวอย่างเช่น คนที่มีการควบคุมตนเองต่ำก็จะหันเข้าหาเพื่อนที่กระทำผิดและซึมซับเอาค่านิยมของเพื่อนดังกล่าวเข้ามาไว้กับตัวเอง และกระทำผิดตามมาในที่สุด

Gottfredson และ Hirschi ได้นำเสนอทฤษฎีดังกล่าวโดยได้พัฒนาทฤษฎีที่ว่านี้จากทฤษฎี Social control หรือ Social bond theory ของ Hirschi แต่เดิมและได้ผสมผสานเข้ากับทฤษฎีทางด้าน Biosocial, psychology, routine activities และ Rational choice theories ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (Gottfredson and Hirschi, 1990)

โครงสร้างหลักของทฤษฎีการควบคุมตนเองนี้ได้รับความนิยมในแวดวงอาชญาวิทยาเป็นอย่างมาก ตามหลักของทฤษฎีนี้แล้วนั้น ระดับของการควบคุมตนเองของแต่ละบุคคลจะเป็นผลมาจากการดูแลของครอบครัวที่มีต่อบุคคลนั้นๆ ในช่วงประมาณ 10 ปีแรกของชีวิตพ่อแม่มีส่วนสำคัญในการควบคุมดูแลพฤติกรรมของลูกตนเอง, คอยดูแลสอดส่องสถานการณ์ที่ไม่

เหมาะสมต่อเด็กหรือการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการควบคุมที่เหมาะสม, การลงโทษหรือการแนะนำพฤติกรรมที่ถูกต้องจะเป็นการสร้างหรือเป็นสาเหตุของการเรียนรู้ในการควบคุมตนเองต่อเด็กขณะที่พ่อแม่ที่ไม่สามารถให้เวลาได้อย่างเต็มที่และไม่สามารถให้การดูแลลูกได้ก็จะส่งผลในทางลบต่อการควบคุมตนเองของเด็กเช่นกันสิ่งที่ทฤษฎีการควบคุมตนเองถือว่าแตกต่างจากทฤษฎีอาชญาวิทยาอื่นๆ คือ เป็นการกล่าวถึงระดับของลักษณะส่วนบุคคลที่สำคัญในการตอบสนองต่อการเข้าร่วมในอาชญากรรมและพฤติกรรมต่อต้านสังคมอื่นๆ โดยในระดับลักษณะของส่วนบุคคลนี้จะสามารถคงอยู่ต่อไปเรื่อยๆ ได้ซึ่งมีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ของการเกิดอาชญากรรมเช่นการมีความสัมพันธ์กับเพื่อนที่กระทำความผิด Gottfredson และ Hirschi มองว่าสิ่งเหล่านี้เป็นผลมาจากการควบคุมตนเองการควบคุมตนเองต่ำและจะส่งผลต่อการเลือกลักษณะสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยการสร้างความสัมพันธ์ต่อบุคคลอื่นๆ ซึ่งจะเป็นการนำไปสู่การเกิดอาชญากรรม

Gottfredson และ Hirschi มองว่าคนเรานั้นมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดหรือประกอบอาชญากรรมได้ทุกคนเนื่องจากขาดความอดกลั้นขาดความยับยั้งชั่งใจ (Self-restraint) นอกจากนี้ยังอยู่ในสภาพแวดล้อมที่คนเรามีโอกาสจะกระทำความผิดได้อีกด้วยเช่นอยู่ในละแวกบ้านที่ไม่มีคนดูแลและเป็นบ้านที่มีทรัพย์สินที่มีราคาแพงและง่ายต่อการหยิบฉวยเคลื่อนย้ายหรือผู้ที่กระทำความผิดเป็นคนที่ไม่ทำงานหรือว่างงานๆ เป็นต้น ทฤษฎีนี้แสดงให้เห็นว่าคนที่มีความโน้มที่จะกระทำความผิดสูงจะกระทำความผิดได้ง่ายกว่าคนที่มีความโน้มที่จะกระทำความผิดต่ำแนวโน้มหรือคุณลักษณะที่จะกระทำความผิดของคนเราจะติดอยู่กับตัวคนเราตลอดไป (The propensity to commit crimes remains stable throughout a person's life) นอกจากนั้นทฤษฎีนี้ยังได้อธิบายเพิ่มเติมอีกว่าปัจจัยทางด้าน Biological และ Psychological factors ทำให้คนเรามีบุคลิกภาพแบบ Impulsive และการมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจมีการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์หรืออาจมีการพัฒนาจนทำให้ไม่มีจิตความสามารถหรืออาจมาจากการขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดีจากพ่อ-แม่ (Absent parenting) นั้น ทฤษฎีทางด้าน Biological theorists เห็นว่าการขาดการเลี้ยงดูที่ดีหรือเหมาะสมเป็นระยะเวลานานๆ ย่อมมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนเราทั้ง Hirschi และ Gottfredson กล่าวว่า การควบคุมตนเองนั้นเริ่มมาจากการเลี้ยงดูของผู้ปกครองตั้งแต่วัยเด็ก, ระดับของการควบคุมตนเองสามารถเปลี่ยนแปลงได้ และระดับของการควบคุมตนเองในแต่ละบุคคลนั้น จะถูกกำหนดอยู่ในช่วงอายุ 11-12 ปีขึ้นไปกว่านั้นการควบคุมตนเองนี้ยังมีความเชื่อมโยงกับการมีพฤติกรรมการกระทำความผิดและพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ ด้วย

Gottfredson และ Hirschi ได้อธิบายว่า ลักษณะของบุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำ มักจะมีบุคลิกภาพแบบ impulsive, ขอบเขี้ยว, มักจะใช้ภาษากายมากกว่าภาษาพูด, มักจะยึดถือตนเองเป็นจุดศูนย์กลางและ โกรธฉุนเฉียวง่ายรวมถึงมักจะเลือกทำงานที่ง่ายๆ ไม่ซับซ้อนโดยพวก

เขามีความเห็นว่าการควบคุมตนเองต่ำนั้นคือลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถคงอยู่ไปได้ตลอดชีวิตและการโน้มน้าวของแต่ละบุคคลในการมีพฤติกรรมอาชญากรรมหรือพฤติกรรมใกล้เคียงจะนั้นจะมีความเกี่ยวเนื่องกับการควบคุมตนเองต่ำด้วยที่สำคัญไปกว่านั้นทฤษฎีนี้ยังกล่าวไว้ว่าแรงสนับสนุนจากการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมอาชญากรรมนั้นก็สืบผลมาจากการมีการควบคุมตนเองต่ำเช่นกัน (Gottfredson and Hirschi, 1990, pp. 90) คนที่ขาดการควบคุมตนเองเป็นคนที่ขาดความละเอียดรอบคอบและมักจะแสวงหาความสุขให้กับตนเองอยู่เสมอ (Piquero and Tibbetts: 1996, pp. 481-508) คนเหล่านี้มักจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นอันตราย (Dangerous behavior) อย่างเช่นการดื่มเหล้าการสูบบุหรี่หรือการขับรถเร็วหวาดเสียวซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดหรือการประกอบอาชญากรรมทั้งสิ้น (Forde and Kennedy, 1997, pp. 265-294) เนื่องจากคนที่มีการควบคุมตัวเองต่ำจะเป็นคนที่ชอบเสี่ยงชอบความตื่นเต้นเร้าใจหรือความหวาดเสียวผสมผสานกับความอยากของตนเองคนเหล่านี้ชอบที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการกระทำผิดหรือการประกอบอาชญากรรม (Criminal acts) คนเหล่านี้เป็นคนชอบปิดบังซ่อนเร้นทำอะไรคล่องแคล่วรวดเร็วและชอบมีอำนาจมากกว่าคนทั่วไปนอกจากนั้น Gottfredson และ Hirschi ยังได้อธิบายเพิ่มเติมอีกว่าคนเหล่านี้จะกระทำผิดในเรื่องเงินๆ ทองๆ โดยไม่คิดจะทำงานกระทำผิดในทางเพศ โดยไม่มีความรัก กระทำผิดในลักษณะแก้แค้นทดแทนโดยไม่ชักช้าหรือทันทีทันใด (Gottfredson and Hirschi, 1990, pp. 112) คนที่มีแนวโน้มที่จะกระทำผิดดังกล่าวนี้มักจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอื่นๆ อีก อย่างเช่น สูบบุหรี่ ดื่มเหล้า เล่นการพนัน และมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดกฎหมาย (Gottfredson and Hirschi, 1990, pp. 112)

Gottfredson และ Hirschi ได้อธิบายถึงรากเหง้าของการควบคุมตนเองของที่ไม่ดีหรือการขาดควบคุมตนเองมีสาเหตุมาจากการขาดการฝึกอบรมเลี้ยงดูที่ดีในวัยเด็ก (Child rearing practice) พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กที่ขาดการอบรมเลี้ยงดูการดูแลเอาใจใส่ไม่มีการลงโทษห้ามปรามเมื่อเด็กกระทำผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเหล่านี้ จะทำให้เด็กขาดการควบคุมตนเอง (Lack of self-control) ในที่สุดเด็กที่ขาดการใกล้ชิดผูกพันกับพ่อ-แม่รวมถึงเด็กที่ขาดการดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่หรือเด็กที่มีพ่อ-แม่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือประกอบอาชญากรรมเหล่านี้จะส่งผลต่อการพัฒนา Self-control ของเด็กตามไปด้วยการพัฒนา Lack of self-control นั้นจะพัฒนาไปเรื่อยๆ อย่างไม่หยุดยั้ง (Gibbs and Giever, 1995, pp.10) Low self-control นั้นจะพัฒนาขึ้นตั้งแต่ช่วงต้นๆ ของชีวิต (Early in life) และจะยังคงมีต่อไปเรื่อยๆ ไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ (Agnew, 1994) ดังนั้น Gottfredson และ Hirschi จึงได้นำเสนอสิ่งที่พ่อแม่ควรจะต้องทำในการเลี้ยงดูบุตรเพื่อให้เด็กมีการพัฒนาทักษะทางด้านการควบคุมตนเองซึ่งมีด้วยกัน 3 ประการคือ

1) การติดตามพฤติกรรมของเด็ก

2) การระบุให้ได้ว่าพฤติกรรมนั้นคือพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนเมื่อเกิดพฤติกรรมเหล่านั้นขึ้นแล้ว

3) มีการลงโทษเมื่อเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนขึ้น

นอกจากนี้ Gottfredson และ Hirschi กล่าวไว้อีกประเด็นหนึ่งซึ่งชัดเจนว่าการควบคุมตนเองต่ำนั้น ไม่ได้เป็นผลมาจากการฝึกฝนสั่งสอนหรือจากสภาพแวดล้อมทางสังคมแต่ลักษณะต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมตนเองต่ำนั้น จะเป็นผลของการแสดงออกจากการขาดสารอาหาร, การควบคุมทางจิตใจ การฝึกฝนหรืออีกนัยหนึ่งก็คือการควบคุมตนเองได้หรือไม่ นั่นไม่ได้เกิดจากพฤติกรรมการเรียนรู้แต่อย่างใด

โดยในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตัวเองต่ำกับการประกอบอาชญากรรมนั้นในเรื่องนี้ Gottfredson และ Hirschi (1990) กล่าวว่าไว้ว่าหลักการของ Self-control สามารถที่จะนำมาอธิบายพฤติกรรมอาชญากรได้ทุกประเภท (All varieties of criminal behavior) และสามารถนำมาอธิบายลักษณะทางสังคมและพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบอาชญากรรมได้ทุกประเภทเช่นเดียวกันนอกจากนี้อัตราการเกิดอาชญากรรมที่แตกต่างกันในด้านเพศสถานะ (Gender) สีผิวและสถานะแวดล้อมก็สามารถอธิบายในแง่ของ Self-control ได้เช่นเดียวกัน อย่างเช่น อัตราการประกอบอาชญากรรมในเพศชายมีมากกว่าหรือสูงกว่าเพศหญิงเนื่องจากเพศชายมีระดับการควบคุมตนเอง (Low self-control) ต่ำกว่าเพศหญิงอย่างนี้ เป็นต้น (Siegel, 2000: 291) ทฤษฎี Self-control ถือได้ว่าไม่เหมือนกับทฤษฎีอื่นๆ ที่อธิบายพฤติกรรมอาชญากรในมิติที่แคบๆ อย่างเช่นทฤษฎี Teenage gang formation เป็นต้น Gottfredson และ Hirschi กล่าวว่า Self-control สามารถที่จะนำมาอธิบายปัญหาอาชญากรรมได้ทุกเรื่อง (Self-control applies equally to all crimes) นั่นตั้งแต่การฆาตกรรมจนถึงอาชญากรรมฉ้อโกงในบริษัท, ห้างร้าน ฯลฯ Gottfredson และ Hirschi เห็นว่า White collar crime คือคนที่มีการควบคุมตนเองต่ำเพราะคนที่ขาดการควบคุมตนเองมักจะไม่นิ่งถึงฐานะตำแหน่งแต่มักจะกระทำผิด นอกจากนั้น Gottfredson และ Hirschi ยังเห็นว่ายังมีอาชญากรผู้ดีอีกส่วนหนึ่งที่มี Self-control ต่ำและมีพฤติกรรมเช่นเดียวกับพวกที่ข่มขืนกระทำชำเราและพวกข่มขืนแม้ว่าปัญหาผู้กระทำผิดที่มี Low self-control เหล่านี้จะคลี่คลายลงเมื่อเขาเริ่มมีวุฒิภาวะเพิ่มมากขึ้นแต่อัตราการกระทำผิดของคนเหล่านี้ก็ยังมากกว่าผู้ที่มี Self-control แข็งแกร่ง (Siegel, 2000: 291)

นอกเหนือไปจากความสัมพันธ์ระหว่างการควบคุมตนเองต่ำกับการประกอบอาชญากรรมแล้วนั้น ปัจจัยของการควบคุมตนเองต่ำยังมีความสัมพันธ์กับการใช้ยาเสพติดของเด็กและเยาวชนอีกด้วย เยาวชนบางคนใช้ชีวิตอยู่ในความเสี่ยงและมีพฤติกรรมควบคุมตนเองอยู่ในระดับต่ำพวกเขามักจะทำอะไรโดยไม่คิดตรึกตรองก่อน, ทำด้วยความเสี่ยงและมีพฤติกรรมที่อยู่ในความเสี่ยงอยู่เสมอสิ่งเหล่านี้เองที่เป็นผลมาจากการมีการควบคุมตนเองต่ำ (Adalbjarnardottir

&Rafnsson, 2002; Piquero & Tibbetts, 1996) ทฤษฎีของ Gottfredson และ Hirschi's (1990) กล่าวว่า ividuals ที่ขาดการควบคุมตนเองจะมีแรงกระตุ้นต่อพฤติกรรมที่ขาดสติเช่นการใช้ยาเสพติด, การดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก และการขับรถด้วยความเร็วสูงนอกจากนี้แล้วบุคคลที่มีการควบคุมตนเองต่ำจะมีลักษณะ impulsive, มีอารมณ์ที่อ่อนไหว, มักใช้แรงกายมากกว่าใช้ความคิดและพวกเขาจะมักจะมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมหรือพฤติกรรมคล้ายคลึง (Rachlin, 1995)

โดยสรุป ทฤษฎี General theory of crime ของ Gottfredson และ Hirschi เป็นทฤษฎีในเชิงบูรณาการในกลุ่มของ Latent trait theory และเป็นทฤษฎีที่มุ่งความสนใจไปที่ Self-control โดยเฉพาะ Low self-control โดยส่วนใหญ่และทฤษฎีนี้จะเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า Self-control theory โดยที่ Gottfredson และ Hirschi เห็นว่าคนที่มี Low self-control หรือ Lack of self-control จะเป็นคนที่มีบุคลิกภาพแบบ Impulsive คือเป็นคนที่ไม่ใส่ใจต่อความรู้สึกของคนอื่นชอบใช้แรงกายมากกว่าการใช้ความคิดเป็นคนชอบเสี่ยง ขาดการมองการณ์ไกลชอบใช้ภาษากายมากกว่าภาษาพูดเน้นเหตุการณ์เฉพาะหน้าขาดความขยับยั้งชั่งใจ เป็นคนขี้เหนียวฯ เหล่านี้ดังกล่าวมาแล้วแม้ Gottfredson และ Hirschi จะเห็นว่าคนที่มี Low self-control จะแสดงมาในรูปแบบของบุคลิกภาพแบบ Impulsive และบุคลิกภาพแบบอื่นๆ ดังกล่าวมาแล้วก็ตามแต่ Larry Siegel กลับมองว่าบุคลิกภาพดังกล่าวก็คือ Latent trait ที่ฝังรากลึกและมีพัฒนาการมาตั้งแต่เด็กบุคลิกภาพดังกล่าวนี้เริ่มพัฒนาขึ้นตั้งแต่เด็กและมีผลสืบเนื่องมาถึงปัจจุบันและแสดงถึงให้เห็นในรูปแบบของ Impulsive personality ต่างๆ ดังกล่าวมาแล้ว

Siegel ได้พยายามอธิบายถึงขั้นตอนการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน โดยเริ่มตั้งแต่

- 1) การมีสิ่งเข้ามากระตุ้นส่วนบุคคล ได้แก่ การรับรู้ทางกาย การไม่รู้ร้อนรู้หนาว การชอบความเสี่ยง การมีสายตาสั้น และความบกพร่องด้านการพูด
- 2) การขาดการควบคุมตนเองให้รู้จักผิดชอบชั่วดี มีสาเหตุมาจาก ครอบครัวยากจน บิดามารดามีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ขาดการดูแลเอาใจใส่ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
- 3) ความอ่อนแอขององค์ประกอบความผูกพันทางสังคม ได้แก่ การรู้สึกผูกพันต่อสังคม ข้อผูกมัดที่มีต่อสังคม การมีกิจกรรมกับสังคม และความเชื่อต่อสังคม
- 4) การมีโอกาเข้าถึงการก่ออาชญากรรมได้ง่าย มีสาเหตุมาจาก การรวมกลุ่มรวมแก๊งของวัยรุ่น การใช้ยาเสพติด การผู้ติดกับกลุ่มเพื่อนมากกว่าครอบครัว และการเห็นจุดอ่อนของเหยื่ออาชญากรรม
- 5) การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการกระทำผิด มีรูปแบบการกระทำผิดที่มักพบเห็น ได้แก่ ความผิดทั่วๆ ไป การสูบบุหรี่ การมั่วสุมทางเพศ สู้ดท่าย การประกอบอาชญากรรม

ร้อยตำรวจโทปริทรรศน์แสงทองดี (2550) ศึกษาปัจจัยการควบคุมตนเองและความผูกพันทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิดในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนชาย: ศึกษาเฉพาะศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายในกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่ควบคุมตนเองและมีความผูกพันกับสังคมในระดับต่ำประกอบด้วยตัวแปรการคบเพื่อน, Self-control, Commitment, ประสบการณ์เสพและค้าขายยาเสพติดมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สำหรับตัวแปรที่ถูกควบคุมไว้เช่น อาชีพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.000 ส่วนตัวแปรควบคุมเรื่องของบุคคลผู้ดูแลและสถานภาพทางครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระดับการการควบคุมตนเองและความผูกพันทางสังคมซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สำคัญ ได้แก่ รัฐไม่ได้ให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมที่น่าสนใจอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะกีฬา รัฐควรดำเนินการปรับปรุงแหล่งชุมชนที่อยู่อาศัยให้ปลอดภัยจากยาเสพติด กล่าวถึงครอบครัวบิดามารดาควรมอบความอบอุ่นอย่างจริงใจให้กับบุตรโดยพูดคุยด้วยความสุภาพไม่แสดงอารมณ์ร้าย ควรให้ความใกล้ชิดสนิทสนม รวมถึงการทำงานของตำรวจที่ถูกมองว่ามีพฤติกรรมไม่ดีรับสินบน อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างต้องการความอบอุ่นที่ดีจากบิดามารดามากที่สุด

ชาญคณิต กฤตยา สุริยะมณี และอุษา เลิศโตมรสกุล (2553) ได้ศึกษา การกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินในประเทศไทย: แนวทางในการป้องกันและแก้ไขโดยอาศัยปัจจัยที่เป็นตัวทำนายทางด้านอาชญาวิทยา โดยวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการวิจัยครั้งนี้ ก็เพื่อทดสอบทฤษฎีหรือตัวแปรเหล่านี้ว่ามีอำนาจในการทำนายการกระทำผิดซ้ำเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือไม่ผลจากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวแปรส่วนบุคคลหรือระดับบุคคลได้แก่ Self-Control เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดคือสามารถทำนายการกระทำผิดซ้ำได้มากที่สุด ($B=0.549$) รองลงมาคือกลุ่มตัวแปรทางด้านความผูกพันทางสังคม ($B=0.455$) ตัวแปรทางด้านโอกาสในการกระทำผิด ($B=0.441$) กลุ่มตัวแปรทางด้านละแวกบ้านหรือชุมชนที่อยู่อาศัย ($B=0.289$) และกลุ่มตัวแปรทางด้านการคบหาสมาคมกับเพื่อนที่เคยกระทำผิด ($B=0.279$) ตามลำดับนอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยที่เป็นกลุ่มตัวแปรทางด้านภูมิหลังทางประชากรหรือลักษณะทางประชากรคือประวัติการกระทำผิดของบิดามารดานั้นมีอำนาจในการทำนายการกระทำผิดซ้ำได้เช่นกัน ($B=0.025$) ส่วนปัจจัยที่เป็นกลุ่มตัวแปรทางด้านความบิบบั่นหรือความกดดันทางสังคมนั้นพบว่าส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำๆ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

สรุปได้ว่า ตามแนวคิดของ Gottfredson และ Hirschi การควบคุมตนเอง (Self-control) ของคนเรานั้นพัฒนาขึ้นมาตั้งแต่ช่วงต้นๆ ของชีวิต โดยการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการควบคุมตนเองของบุคคล และเห็นว่า บุคคลที่มีการควบคุมตนเอง

ต่ำ จะเป็นคนที่มีบุคลิกภาพแบบหุนหันพลันแล่นหรือถูกกระตุ้นได้ง่าย (Impulsive) และมีแนวโน้มในการก่ออาชญากรรมสูง และมีแนวโน้มที่จะมีการกระทำที่เบี่ยงเบนและเสี่ยงสูงด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน พบว่า สาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมีหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยด้านครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัว การเลี้ยงดู การคบเพื่อน การควบคุมตนเอง เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการคบหาสมาคมเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการควบคุมตนเอง ที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน โดยการศึกษาจากผู้กระทำผิดที่ถูกนำเข้าสู่กระบวนการทางศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสกลนคร เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนต่อไป

